

Uitnodiging tot het indienen van offertes voor de O&O opdracht: onderzoek naar inzichten en instrumentontwikkeling in het kader van “Onderwijs Slim Organiseren” (Flanders Synergy)

Situering

Kwaliteitsvol onderwijs bieden waar zowel leerlingen als leraren alle leerkansen krijgen, staat in ons onderwijssysteem hoog in het vaandel. Er wordt echter steeds meer aangehaald dat de **complexiteit** van onderwijs(organisaties) dermate toegenomen is dat de gekende modellen van scholen als onderwijs- en arbeidsorganisatie niet meer volstaan om voldoende kwaliteitsvol onderwijs te bieden. Leraren(teams) voelen zich bovendien vaak overstelpt en hebben niet altijd het gevoel dat ze zelf invulling kunnen geven aan hun job. Heel wat scholen zijn de laatste jaren dan ook op zoek naar andere manieren om hun onderwijs- én arbeidsorganisatie te organiseren. Voorbeelden hiervan zijn veranderingen in lesgeven, klasorganisatie, organisatie van het leren (alternatieven voor het jaarklassensysteem), aanwending van het lestijdenpakket, personeelsinzet, samenwerking, verdeling van leiderschapstaken, ...

Het ontwikkelen van alternatieve organisatievormen vergt het loslaten van het vertrouwde en dit lukt veelal pas als het samengaat met de nodige begeleiding. **Flanders Synergy** (<http://www.flanderssynergy.be/>) ondersteunt via het project “Onderwijs slim organiseren” scholen in het anders organiseren van hun onderwijs- en arbeidsorganisatie, om zo het werk van hun personeelsleden meer **werkbaar** te maken. Zo willen ze scholen ontwikkelen tot plaatsen waar leraren graag werken en leren én waar alle leerlingen hun talenten maximaal kunnen ontplooiën. Dit gebeurt via de principes van ‘innovatieve arbeidsorganisaties’ (IAO). Flanders Synergy legt hierbij vooral de nadruk op het werken met multidisciplinaire teams, die verantwoordelijk zijn voor leerlingengroepen, over leerjaren en vakken heen.

In het onderwijsveld is er interesse voor het project van Flanders Synergy. Momenteel participeren meer dan 80 onderwijsinstellingen en meer dan 30 CLB's in lerende netwerken en is er een wachtlijst van een 50-tal scholen. Er is daarnaast een samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten. Zo zijn reeds een 100-tal pedagogische begeleiders opgeleid in het toepassen van de IAO-principes.

Een wetenschappelijke analyse van de processen in scholen die aan het traject van Flanders Synergy participeren/geparticipeerd hebben, kan bijdragen tot de **wetenschappelijk onderbouwde kennisbasis** over mogelijke modellen voor het organiseren van scholen als onderwijs- en arbeidsorganisaties.

Naast het versterken van de kennisbasis is het wenselijk dat scholen **onderbouwde (zelfevaluatie) instrumenten** aangereikt krijgen om als onderwijs- en arbeidsorganisatie verder te ontwikkelen.

De wetenschappelijk onderbouwde kennisbasis en de bijhorende instrumenten zijn relevant voor het gehele onderwijsveld: onderwijsinstellingen, CLB's, pedagogische begeleidingsdiensten lerarenopleidingen, overheid, ...

Opdracht

Recente onderzoeken van o.m. De Fraine e.a. (2016) en Struyf, e.a. (2017) leverden een aantal relevante inzichten op over innovaties in de onderwijs- en klasorganisatie om het leren van de leerlingen te versterken. Complementair hieraan vragen we in deze opdracht een wetenschappelijk onderzoek naar de ontwikkeling van **scholen als arbeidsorganisatie en leerplaats voor leraren(teams), om zo bij te dragen tot de algemene wetenschappelijke kennisbasis hierover ter ondersteuning van alle onderwijsinstellingen in Vlaanderen.**

In deze opdracht onderscheiden we twee luiken:

(1) Inzicht verwerven in realisaties, processen, ervaringen en randvoorwaarden

Met voorliggende opdracht willen we nieuwe **wetenschappelijk onderbouwde inzichten** ontwikkelen in de processen en realisaties van veranderingen in de scholen die deelnemen aan het traject van Flanders Synergy, in de noodzakelijke randvoorwaarden hiertoe en in de ervaring van de verschillende betrokkenen. We focussen hierbij op de doelstelling “werkbaar werk voor schoolleiders en lerarenteams”.

Meer bepaald vragen we een **beschrijving en analyse** van

- (1) de wijze waarop de scholen veranderingen in hun onderwijs- en arbeidsorganisatie realiseren met het oog op werkbaar werk;
- (2) belangrijke bevorderende en belemmerende factoren op het vlak van individu, organisatie en context voor deze veranderingen in hun onderwijs- en arbeidsorganisatie (afgetoetst aan de bestaande wetenschappelijke literatuur over deze thema's);
- (3) de (ervaren) impact op de onderwijs- en arbeidsorganisatie, innovatie en leraren. Hoewel de opzet van dit onderzoek geen effectmetingen beoogt, willen we toch zicht krijgen op onder meer veranderingen in de onderwijs- en arbeidsorganisatie (onder meer de andere organisatie van het leren, een aanwending van het lestijdenpakket, personeelsinzet, vormen van samenwerking en leiderschap, de samenwerking met relevante partners), de ervaring van werkbaar werk, het welbevinden en het functioneren van leraren, ...

Er wordt gevraagd om aandacht te hebben voor zowel leerplichtonderwijs (gewoon en buitengewoon onderwijs) als voor het volwassenenonderwijs.

Deze nieuwe wetenschappelijk verzamelde inzichten moeten leiden tot onderbouwde aanbevelingen ten aanzien van alle betrokkenen (onder meer leraren, schoolleiders, schoolbesturen, pedagogische begeleidingsdiensten, beleidsmedewerkers) over het realiseren van werkbaar werk en cruciale randvoorwaarden.

(2) Ontwikkeling van een wetenschappelijk onderbouwd zelfevaluatie-instrument afgestemd op het onderwijs

Op basis van de resultaten van het eerste onderzoeksluik vragen we de ontwikkeling van een wetenschappelijk onderbouwd zelf-evaluatie-instrument voor onderwijs. Dit instrument moet de gebruiker toelaten om processen van de ontwikkeling als onderwijs- en arbeidsorganisatie in kaart te brengen, verder te ontwikkelen en te evalueren.

Voor de ontwikkeling van het instrument voor Vlaamse onderwijsinstellingen dient gebruik gemaakt te worden van zowel de resultaten uit het eerste luik van de opdracht als de bestaande werkbaarheidsmeting (zie <http://www.flanderssynergy.be/projectwerking/langer-werken-met-goesting/tools/werkbaarheidsmeting>).

We vragen om dit instrument samen met Flanders Synergy en de pedagogische begeleidingsdiensten te ontwikkelen. Zo wordt het eigenaarschap van alle betrokkenen versterkt.

Door de duidelijke focus op de ontwikkeling van de school als arbeidsorganisatie, kan dergelijk nieuw instrument complementair zijn aan bestaande instrumenten.

Als **eindresultaat** verwachten we een onderzoeksrapport waarin een antwoord wordt gegeven op de vragen gesteld in de uitnodiging tot indiening van offertes (inclusief methodologisch en theoretisch kader). Dit onderzoek moet de bestaande kennisbasis over scholen als arbeidsorganisaties op een wetenschappelijk onderbouwde wijze verruimen en uitmonden in een zelfevaluatie-instrument voor scholen. Er wordt verwacht dat er onderbouwde aanbevelingen geformuleerd worden ten aanzien van de diverse actoren, waaronder onder meer scholen (schoolleiders en schoolbesturen), pedagogische begeleidingsdiensten, maar ook centrale beleidsmakers. Daarnaast verwachten we van de indieners voorstellen tot valorisatie die aangeven op welke manier ze de resultaten van hun onderzoek zullen verspreiden binnen het bredere veld.

Timing en opvolging van het onderzoeksproject

De overeenkomst start ten vroegste op 1 september 2018 en kent een looptijd van maximaal 2 jaar. De onderzoeksactiviteiten zullen worden opgevolgd door een hiervoor door de algemeen directeur van het departement Onderwijs en Vorming samengestelde stuurgroep.

Gunningsprocedure

Dit is een O&O-opdracht overeenkomstig de bepalingen van het art. 32 van de wet van 17 juni 2016. Instellingen uit het hoger onderwijs en studie- en adviesbureaus komen in aanmerking om een offerte in te dienen.

De offertes moeten elektronisch worden overgelegd via de e-tendering internetsite <https://eten.publicprocurement.be/>, een elektronische platform in de zin van art. 14, § 7 van de Wet Overheidsopdrachten. Meer informatie kan worden bekomen op de website <http://www.publicprocurement.be> of via de e-procurement helpdesk op het nummer +32 (0)2 790 52 00. Om ontvankelijk te zijn, dienen de offertes volledig en nauwkeurig uitgeschreven te zijn volgens de vormelijke en inhoudelijke vereisten zoals vermeld in het aanvraagformulier en de aanvullende richtlijnen in deze uitnodiging tot het indienen van offertes.

Elk ontvankelijk verklaarde offerte wordt beoordeeld door een commissie hiervoor samengesteld door de algemeen directeur van het departement Onderwijs en Vorming.

De beoordeling zal gebeuren op basis van volgende criteria:

a. *Kwaliteit van de offerte en deskundigheid van de indieners (50/100 punten)*

Hierbij wordt enerzijds rekening gehouden met de visie op de opdracht, de mate waarin een antwoord wordt geboden op de onderzoeksvragen en alle componenten van het onderzoeksopzet. Er wordt onder meer gekeken naar:

- Een adequaat theoretisch kader om de vragen te beantwoorden;
- De methodologie (dataverzameling, -analyse en rapportering) om de vragen te beantwoorden;
- Haalbaarheid van het plan van aanpak en bijhorende timing;
- Voorstellen tot valorisatie;
- Samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten i.f.v. het te ontwikkelen zelfevaluatie-instrument.

Anderzijds zal er voor de indieners worden nagegaan in welke mate zij ervaring hebben met de uitvoering van soortgelijke onderzoeksopdrachten. We verwachten van de indieners minstens:

- ervaring met soortgelijke wetenschappelijke onderzoeken en instrumentontwikkeling;
- expertise met wetenschappelijk onderzoek en instrumentontwikkeling;
- een vertrouwdheid met theoretische kaders inzake onderwijsvernieuwing, onderwijsorganisatie en arbeidsorganisatie;
- methodologische expertise (dataverzameling en –analyse);
- een diepgaande kennis van het Vlaams onderwijslandschap (de structuur, de verdeling van verantwoordelijkheden, de verschillen tussen de onderwijskoepels en GO!, hun visie op onderwijs en de gevoeligheden die in het veld leven);
- en tot slot een vertrouwdheid met de cruciale actoren m.b.t. schoolorganisatie i.f.v. de haalbaarheid en toepasbaarheid van het zelfevaluatie-instrument.

b. *Kostprijs (50/100 punten)*

Het criterium van de kostprijs wordt opgedeeld in drie subcriteria

- Personeel (35 punten)

Voor het personeelskosten worden de reële brutolonen aangegeven. Zij omvatten de geïndexeerde brutowedden, de wettelijke werkgeversbijdragen, de wettelijke verzekeringen en alle andere wettelijke verplichte vergoedingen of toelagen bij de wedde zoals vakantiegeld en de tussenkomst van de werkgever in het woon – werkverkeer.

De graad van tewerkstelling (voltijds of minder) moet duidelijk weergegeven worden in de motivering van de begroting.

- Werking (10 punten)

In deze rubriek worden opgenomen, ongeacht hun aard, alle uitgaven die rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van de opdracht. Het gaat onder meer over: reis- en verblijfkosten, kleine apparatuur, verbruiksgoederen, leasingkosten (voor zover leasing niet resulteert in hogere kosten dan de aankoop), onderaanneming, kosten voor de aanmaak van tussentijdse rapporten, materialen, diensten, prototypes en installaties met een levensduur kleiner dan de projectduur,...

Uitrusting (5 punten)

Uitrusting betreft het gebruik voor het project van aangeschaft of gefabriceerd materiaal, waarvan de verwachte levensduur langer is dan de looptijd van het onderzoeksproject.

De in aanmerking komende kosten zijn evenredig met de bezetting van het toestel ten behoeve van het project (in maanden), en in verhouding tot de verwachte levensduur (afschrijvingstermijn) van het toestel (eveneens in maanden).

Er wordt gewerkt met een prijsvork van minimum 163.500 euro en maximum van 199.650 euro.

De kostprijs van de offertes moet binnen deze prijsvork vallen.

Vanuit de beoordelingen op basis van de bovengenoemde criteria zal de aangeduide beoordelingscommissie een gemotiveerde rangschikking opmaken van de ontvankelijk verklaarde offertes.

Om gerangschikt te worden dient een offerte minstens 75 % te behalen op het totaal van de bovengenoemde criteria. Die rangschikking zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse minister van Onderwijs, die definitief beslist over de gunning.

De modaliteiten van de financiering van de geselecteerde offerte zullen worden vastgelegd in een overeenkomst gesloten tussen de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs en Vorming en de geselecteerde inschrijver.

Er wordt een informatiesessie georganiseerd op 15 maart 2018 om 10 uur in het Consciencegebouw, Koning Albert II laan 15, te 1210 Brussel. Inschrijving voor deze infosessie kan gebeuren via mail naar Pieter-Jan De Vlieger (pieter-jan.devlieger@ond.vlaanderen.be) en dit ten laatste op 10 maart 2018.